

Републиканска олимпиада по Български език и литература
Схема на оценяването на теста за 10 клас

№ П/п	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	<p>Съгласни ли сте със следните твърдения от текста? Заградете <u>Да</u> или <u>Не</u> срещу всяко от тях</p>	<p>А. НЕ Г. ДА Б. НЕ Д. ДА В. НЕ</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.</p>
2.	<p>Тълкувайте с по едно изречение или израз смисъла на изреченията и изразите от текста:</p>	<p>1) Този кръстат орел е юнашка птица. – <i>смела, силна, борбена</i></p> <p>2) Ясните очи на Левски светнаха. – <i>в очите се изрази радост и въодушевление</i></p> <p>3) Нека народът ни научи каква мъка ме е обзела, че не мога да изтлея под сенките на нашите гори. – <i>Революционната дейност лишава героите (поета) от възможност да стоят в родното си място, да си свършат живота там.</i></p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно тълкуване на израза.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно изречение/израз написано без грешки.</p>
3.	<p>Коментирайте с 1 – 2 изречения следния израз от текста.</p> <p>– Та тези стихове са готова песен! – възкликна Левски неволно. – Народът ще я запее като своя.</p>	<p>Тези стихове ще се възприемат като фолклорна песен, създадена от самия народ.</p>	<p>L/0/1 1 точка за адекватен коментар.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре формулирано/-и изречение/-я.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако няма правописни и пунктуационни грешки.</p>

4.	Отговорете на въпроса, като заградите верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?	А. Повествование	L/0/1 1 точка за верен отговор.
5.	Озаглавете текста, като назовете темата, и запишете заглавието.	Любов към родината вдъхновява човека. <i>(варианти)</i>	L/0/1/2 1 точка , ако заглавието е темата на текста. 2 точки , ако заглавието отразява темата и е добре формулирано.
6.	Открийте в текста и запишете в съответните редове по един пример на:	Сравнение – <i>като огладняло пеленаче</i> Метафора – <i>жадната гора</i> Олицетворение – <i>гората тици</i> Епитети – <i>чудно поверие</i> <i>(варианти)</i>	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки верен пример на троп.
7.	Коментирайте с 1 – 2 изречения смисъла на следния откъс от текста:	Народът ни вярва, че вековните ни букови гори са Божия благословия. Около тях винаги вали дъжд и има плодородие. – <i>Земята храни човека, но тя иска дъжд, който не зависи от човека. Щом гората винаги дава дъжд, значит я е благословена от Господ.</i>	L/0/1 1 точка за адекватен коментар. L/0/1 1 точка за добре формулирано/-и изречение/-я. L/0/1 1 точка , ако няма правописни и пунктуационни грешки.
8.	А) Подберете и запишете към посочените думи по един антоним от текста:	Отпуснато – напрегнато Започна – свърши Спокойно – тревожно Късите – дългите Мръсния – чистия	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно даден антоним.

	Б) Подбери и запиши към всяка дума по един синоним от текста:	Беседваха – разговаряха Срочна – неотложна Чудни – дивни Легенда – поверие Обич – любов	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно даден синоним.
9.	Съставете и запишете 3 изречения, като употребите думата «ТЪМЕН» в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число/.	тъмна, тъмно, мн. тъмни, прил. 1. В който няма светлина или който е недостатъчно осветен. Тъмна стая. Тъмна нощ. 2. Който пропуска слаба светлина. Тъмно стъкло. 3. Който по цвят е близък до черния, не светъл. Тъмна коса. Тъмни дрехи. 4. <i>Прен.</i> Неясен, загадъчен. 5. <i>Прен.</i> Който буди подозрение; съмнителен, нечестен. Тъмно минало. Тъмни сделки. • В тъмни зори. — Много рано сутрин, преди съмване. • Тъмна стая. 1. — Затъмнено помещение за проявяване на филми. 2. Специално изолирано място при избори, което осигурява тайно гласуване.	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно добре построено изречение (при условие, че са дадени 3 значения на думата). L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.
10.	Характеризирайте Каравелов с 3-4 изречения, като назовете и аргументирате 3 негови черти, проявени в текста.	страстен и чувствителен, обича родината си, обича и чувства природата, познава българския фолклор, мечтателен е, поет, мисли за народа си и неговата свобода, работи за осовбождението като революционер-журналист. <i>(варианти)</i>	L/0/2/3/4 4 точки за пълна и точна характеристика, назовават се и се аргументират не по-малко от 3 черти. 3 точки , ако назовават се не по-малко от 3 черти, но не се аргументират/или се назовават и се аргументират по-малко от 3 черти. 2 точки , ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират

			<p>характерните черти. L/0/1 1 точка за добре изграден текст. L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1 1 точка, ако няма правописни грешки L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 1.</p>
11.	<p>Определете кои от изречените долу времена се срещат в текста, като запишете по един пример в съответните редове.</p>	<p>Сегашно време – <i>има, мечтая, чувствам</i> Минало свършено време – <i>свърши, забеляза</i> Минало несвършено време – <i>седяха, разговаряше</i> Минало неопределено време – <i>е обзела</i> Бъдеще време – <i>ще напечатам, ще запее</i> <i>(варианти)</i></p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>
12.	<p>Препишете изречението, като употребите глаголите в преизказно наклонение:</p>	<p>Този кръстат орел <i>бил</i> юнашка птица. Когато <i>съзрял</i> облака, още отдалеч като стрела <i>се забивал</i> в него. Обаче в пазвите на опасния дъждовен облак <i>плющели</i> като камшици огнени мълнии</p>	<p>L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки вярно употребен глагол. L/0/1 1 точка за правопис на формите с променливо Я.</p>
13.	<p>Препишете изречението, като поправите грешките.</p>	<p>ПоетЪТ съЩо така проявява идеализЪм и стрЕмеж за обществеНо просветление чрез печатницата си (,) като спОделя своите чувства с целия() народ.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6/7/8 по 1 точка за всяка поправена грешка.</p>
14.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите.</p>	<p>Това изречение е <i>сложно смесено</i> и се състои от <i>три</i> прости изречения.</p>	<p>L/0/1/2 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>

15.	Преобразувайте пряката реч в косвена и запишете изречението.	<i>Когато Левски свърши, Каравелов забеляза, че той не спомена нищо за неговата Копривщица, и го попита не беше ли там.</i>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки вярно преобразуван глагол. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно трансформирано местоимение. L0/1 1 точка за вярно поставени препинателни знаци.
16.	Запишете до всеки цитат номера, който посочва автора му и произведението.	А) - 2 Б) – 1 В) – 3	L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.
17.	Съедините със стрелки имената на персонажите с названия на съответните произведенията.	Леля Дъмша - „Ангелинка“ Боне Крайненеца - „На браздата“ Странджата - „Немили-недраги“ Чорбаджи Марко - „Под Игото“ Хаджи Генчо – „Българи от старо време“	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяко вярно посочено произведение.
18.	Посочете век и десетилетие от българската история, към които се отнасят събитията, описани в текста. Отговорете с едно изречение.	Събитията се отнасят към 60-те - 70-те години на XIX век.	L/0/1 1 точка за вярно посочен век. L/0/1 1 точка за вярно посочено десетилетие.
19.	Запишете имена на трима възрожденски български поети от XIX век.	Петко Рачев Славейков, Иван Вазов, Христо Ботев, Добри Чинтулов.	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяко вярно посочено име.
20.	В кратък текст от 10 – 15 изречения изрази аргументирано мнението си (3 аргумента) по въпроса: Кои от чувствата и преживявания на Любен Каравелов,		L/0/1/2 2 точки , ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка , ако е проявена своя

	описани в този текст, са ти близки и защо?		оценка или отношение, но е само като декларация. L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент. L/0/1 1 точка за умениято да аргументира. L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение. L/0/1 1 точка , ако правописните грешки не са повече от 3. L/0/1 1 точка , ако пунктуационните грешки не са повече от 2.
--	---	--	---